

חוברת לימודים שבועית

פרשת בראשית

כתה ז'
תשע"ט

תורת ה' תמימה

תלמוד תורה
משיבת
נפש

קרית ישמח משה
גני תקווה

נערך ע"י הרב דוד ויג

פניני הפרשה

פרשת בראשית

סיכום מתומצת של הפרשה

מדוע התורה, המשמשת כספר חוקים של האומה הישראלית מתחילה דווקא בסיפור בריאת העולם? כבכל שנה שוב אנו מתחילים "מבראשית". בפרשה זו טמון סוד בריאת העולם לפני 5777 שנה. מדוע התורה, המשמשת כספר חוקים של האומה הישראלית מתחילה דווקא בסיפור בריאת העולם? סיפור בריאת העולם מידי הקב"ה מחזק בנו את האמונה במנהיגו של העולם ובוראו, שהיא היסוד לכל שמירת התורה. רש"י מביא בפתח פירושו על התורה את מאמרו המפורסם של רבי יצחק העונה לשאלה זו ממבט שונה: "שם יאמרו אומות העולם לישראל: ליסטים(שודדים) אתם שכבשתם ארצות שבעה גויים (יושבי כנען) הם (ישראל) אומרים להם- "כל הארץ של הקב"ה היא, ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו" תשובה זו מלווה את העם היהודי במשך כל שנות קיומו ומהווה את הבסיס לזכותו של העם היהודי להתיישב בארץ ישראל.

ששת ימי בראשית

בעולם שרר תוהו ובוהו ולכן בראשית קבע והבדיל הקב"ה תחומים מוגדרים בעולמו במשך הימים הראשונים ביום הראשון- הבדיל הקב"ה בין האור לבין החושך: בחלק משעות היממה הנקרא יום שלוט האור, ובחלקו השני הלילה החושך.

ביום השני-מים עליונים מעל הרקיע ומים תחתונים מתחתיו. בתחילת היום שלאחריו נקוו המים, שער כה כיסו את הארץ, למקומות הנמוכים שם נוצרו ימים ואגמים ובשאר המקומות נתגלתה האדמה.

ביום השלישי-לאחר שנראתה היבשה נתן בה אלוקים את כח הצמיחה והארץ החלה להוציא אילנות נושאי פרי ועשב.

ביום הרביעי-ניתנה הפקודה למאורות, הירח והשמש, שנבראו בעצם כבר ביום הראשון עם האור, ולקבוע את מקומם ברקיע השמים. מסופר בתלמוד ובמפרשים שבתחילה נבראו השמש והירח בגודל שווה, עד שבאה הלבנה לפני הקב"ה ואמרה: "וכי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד"? בתגובה אמר הקב"ה: לכי ומעטי את עצמך, אך כדי לפייסה על שנתקטנה צירף אליה את הכוכבים.

ביום החמישי-נבראו השרצים והזוחלים למיניהם, הדגים והעופות. כדי שלא יתמעטו, היות ודרכו של עולם לצוד אותם, בירך אותם הקב"ה שיפרו וירבו.

ביום השישי-נבראו תחילה כל החיות והבהמות ואח"כ ברא אלוקים את האדם. מעפר האדמה יצר את גוף האדם ולאחר מכן נפח באפו "נשמת חיים

האדם הראשון בגן עדן ויטע אלוקים גן עדן..."-צמחיה עשירה על כל סוגיה וארבעה נהרות שמימיהם משקים את הגן. על כולם מופקד האדם הראשון. הקב"ה מזמן לפניו את כל החיות ויקרא האדם שמות, לכל הבהמות ועוף השמים ולכל חיות השדה למרות כל מגוון היצורים הסובב אותו הרגיש האדם בודד, בהיותו שונה ומוזר מכל היצורים שעברו לפניו. המסקנה ברורה: "לא טוב היות האדם לבדו, אעשה לו עזר כנגדו." הקב"ה מפיל עליו תרדמה ולוקח את אחת מצלעותיו ממנה הוא יוצר לו בת זוג, האדם מגיב בשמחה למראה זוגתו: "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי, לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה

פניני הפרשה

החטא הראשון

כבר בהיותו לבדו התיר לו הקב"ה לאכול מכל עץ הגן, חוץ "מעץ הדעת" אשר עליו נאמר: "ביום אוכלך ממנו מות תמות". הנחש-סמל הפיתוי, "ערום מכל חיית השדה"-שם לו למטרה להכשיל את בחיר הנבראים. הוא ניגש אל האשה. היא לא שמעה ישירות מאלוקים על דבר האיסור, כי אם מפני בעלה, ומילא רישומו חלש יותר בעיניה, תחילה הוא מתמם ומרחם על האדם ואשתו: "האם אלוקים אמר לכם 'לא תאכלו מכל עץ הגן'? וזאת על אף שהוא יודע שהאיסור אמור רק בנוגע לעץ אחד. לאחר שהאשה מכחישה את דבריו, אך גם משנה במקצת את דברי אלוקים וציוויו, ממשיך הנחש במסע שיכנוע נמרץ: "...לא מות תמותון. כי יודע

אלוקים כי ביום אוכלכם ממנו ונפקחו עיניכם וחייתם כאלוקים יודעי טוב ורע. האשה אינה עומדת בפיתוי: "ותראה האשה כי טוב העץ למאכל.. ותיקח מפריו ותיתן לאשה עימה ויאכל". תגובת אלוקים לא מאחרת לבוא: "האם מן העץ אשר ציוותיך לבלתי אכול ממנו אכלת?"-נשאל האדם האדם מאשים את אשתו והיא תולה את העוולה בנחש. מכאן הדרך קצרה לעונש הבלתי נמנע: לנחש-"על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חיך". לאשה-"בעצב תלדי בנים..." לאדם-בזיעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה, כי ממנה לוקחתה. כי עפר אתה ואל עפר תשוב. פרשת החטא והעונש באה לסיימה בגירושו של האדם הראשון מגן עדן

קין והבל

שני בנים היו להם לאדם וחוה, והם בעלי תכונות אופי שונות המתבטאות בעיסוקיהם. הבל-רועה צאן, וקין-עובד אדמה. באחד הימים החליטו להקריב קורבן לה'. קין הביא כמובן מפרי עבודת האדמה, אלא שדווקא מן הגרועים שבהם. הבל, לעומתו, הקריב מצאנו ובהר לשים כך את המובחרים. אש ירדה מן השמים וליחכה

רק את מנחתו של הבל, לאות כי ה' קיבל את קורבנו. פירותיו של קין נשארו כפי שהיו ויחר לקין מאוד ויפלו פניו. "אז משמייע הקב"ה באוזני קין פס' אחד, שהוא בעצם המפתח למהותו של האדם ומלווה אותנו במשך כל הדורות " הלא אם תיטיב שאת(אם תיטיב את מעשיך-יסלח לך),ואם לא תיטיב-לפתח חטאת רובץ"...החטאת-היצר הרע-רובצת ליד פתח ליבו של האדם. במעשיו הטובים מחסן האדם את עצמו מפני היצר, אך משהחל להרע את התנהגותו יתהפכו היוצרות והיצר עשוי לקנות לו מקום בליבו. כפי שמסיים הפס"ם...אליך תשוקתו (של היצר הרע, אבל) ואתה תמשול בו". זהו סוד הבחירה החופשית אבל קין אינו שומע, אש הקינאה באחיו בוערת בו-"זיהרגהו". עונש נדודים נגזר על קין. להגנתו חקק לו הקב"ה אות במצחו לבל יכוהו

נח-נקודת אור בעולם הרשע

עשרה דורות עברו מאדם הראשון ועד נח. בימיו של זה "רבתה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבות ליבו רק רע כל היום". כעסו של הקב"ה גובר "אמחה את כל האדם אשר בראתי מעל פני האדמה"...רק נקודת אור אחת מהבהבת בתוך כל ההמון "ונח מצא חן בעיני ה'" מה היה עונשם של הרשעים? מה עלה בגורלו של נח? על כך ועוד -בפרשת השבוע הבא

פניני הפרשה

הגאון מוילנא ש'לח להודיע לו, כי יש באפשרותו לעשות נס, ולהציל אותו. אך הגר ענה כי הוא לא מוכן, אני מעדיף להשרף על קדוש ה' הוא אמר.

הנוצרים שראו עד כמה הוא מתעקש, התעללו בו, והציקו לו בלי סוף. לפני שבצעו את גזר הדין, אמר לו השופט בלעג: כאן בעולם הזה אנחנו נוקמים בך, אך בעולם האמת אתה תנקם בנו...

השיב להם הגר בחייו: אספר לכם ספור. כאשר הייתי ילד קטן באחזה של אבי, שחקתי עם ילדי האפרים בחול, ובניתי מהבץ דמויות של חילים, וסדרתי אותם בתוף גן מחול. פתאם בא ילד, ודרך עם המגפים שלו על כל מה שבניתי, והכל נהרס. מיד רצתי לאבי, ספרתי לו את מה שעשה לי הילד הזה, ובקשתי שיעניש קשה את הילד הזה. אך אבא ענה לי: אתה הרי ילד חכם, לא כמו ילדי האפרים. אתה לא צריך לדרוש עניש קשה על בבה מבז... מיד חשבתי בלבי: בסדר, עכשו אני לא יכל לעשות לו כלום. אבל כאשר אני יהיה גדול, ואני יהיה בעצמי גר, אז אני יראה לילד הזה, וישלם לו על מה שהוא עשה לי. נו, ומה אתם חושבים, שבאשר גדלתי, חשבתי אי פעם להתנקם בילד הזה על הבבה שהוא הרס לי?

מה נראה לכם, המשיך גר הצדק, שבעולם הבא, כאשר אשב בגן עדן עם השכינה והצדיקים, אז אני יתיחס בכלל לגוף ולבשר הזה שעשוי מעפר ושרפו אותו?? ומדהים עוד יותר, הדברים שאמר הצדיק הקדוש הזה לגבי המלשין היהודי שהלשין עליו: אם אני אזכה לעולם הבא, אני לא ינוח ולא ישקט עד שאני יביא את היהודי הזה לגן עדן, כי הרי הוא גרם לי לאשר הזה שאזכה להשרף על קדשת ה' יתברך.

ויאמר לו איכה (ג', י')

כשהובא בעל התניא באזיקים לפני מלכות הרשעה ברוסיה, הגיעה לתאו אחד מחוקריו שהתעניין ביהדות באופן רציני ושאל: - הגד לי רב נכבד מה ההסבר של השאלה "איכה" שהקבי"ה שאל את אדם הראשון, וכי לא ידע ה' היכן הוא?

בראשית

תלמוד תורה "משיבת נפש"
סמטת התבור 8 גני-תקה, טל' 5344615

פרשת בראשית

הרינו מתכבדים להודיעכם כי בשבוע זה למדנו:

גמרא: ע"א. פשיטא - ע"א : איב עית אימא

חומש: פשת הפאשית ע

דינים: סימן י"ח וסימן י"ט

הרב הנדלר 052-7600516

הרב חממי 054-8455464

הרב ויג 050-4141922

בת פז
ואבורק!

נבקשכם לדאוג לכך שבנכם נ"י יחזור בשב"ק על הנ"ל
נא למלא את כל הפרטים דלהלן ולהחזיר את הדף לת"ת

הרינו לאשר בזה כי בני נ"י חזר על לימודיו במהלך השבת בנושאים שצוינו לעיל ורמת ידיעתו:

_____ : הליכות בני:	_____ : גמרא:
_____ : תפילה:	_____ : חומש:
_____ : התנהגות:	_____ : משנה:
_____ : הערות:	_____ : דינים:
_____ :	_____ : נביא:
_____ :	_____ : פרה"ש:

חתימת הורים: _____